

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för förste gymnastikkonsulenten hos skolöverstyrelsen, kaptenen i Vendes artilleriregementes reserv K. A. W. Berg von Linde från skyldighet att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension.

I en den 3 februari 1939 dagtecknad proposition nr 107, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förste gymnastikkonsulenten hos skolöverstyrelsen, kaptenen i Vendes artilleriregementes reserv Knut Axel Wilhelm Berg von Linde må befrias från skyldighet att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension om tillhoppa 5 040 kronor.

Av handlingarna inhämtas följande:

Genom beslut av 1932 års riksdag inrättades från och med den 1 juli 1932 en befattning såsom förste gymnastikkonsulent hos skolöverstyrelsen. Denna befattning, som tillsättes genom förordnande på ett år i sänder, är numera uppförd å extra stat i lönegraden B 26.

Berg von Linde, som innehåft förenämnda befattning alltifrån dess tillkomst, är född den 13 mars 1883 och var före tillträdet av samma befattning kapten på övergångsstat. Vid avsked från och med den 13 mars 1933 från kaptensbeställningen tillerkändes Berg von Linde pensionsförmåner med tillhoppa 4 512 kronor för år (kassapension 600 kronor, fyllnads-pension 2 120 kronor, pensionsförbättring 1 270 kronor och pensionsförhöjning 522 kronor), och åtnjöt Berg von Linde dessa pensionsförmåner oavkortade under tiden till och med den 28 februari 1937, därvid pensionen utbetalades av arméns pensionskassa intill den 1 juli 1935 samt av statskontoret, som från och med sistnämnda dag övertagit bestyret med den militära tjänstepensioneringen, för tiden därefter.

Sedan det kommit till statskontorets kännedom, att Berg von Linde innehade omförmälda gymnastikkonsulentbefattning, förordnade ämbetsverket genom beslut den 1 april 1937, vilket vunnit laga kraft, att Berg von Linde skulle, så länge han innehade gymnastikkonsulentbefattningen, jämlikt be-

stämmelserna i § 54 reglementet den 26 februari 1904 (nr 9) för arméns pensionskassa och punkten 9 i de genom cirkuläret den 22 juni 1877 fastställda grunderna för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan punkten lyder enligt kungörelse den 6 augusti 1909 (nr 115), av förenämnda pensionsförmåner äga uppbära allenast pensionsförbättring med 1 270 kronor samt därå belöpande pensionsförhöjning med 218 kronor eller tillsammans 1 488 kronor för år, ävensom att, med början från och med den 1 mars 1937, samtliga Berg von Linde sålunda tillkommande pensionsförmåner skulle innehållas, tills han till statsverket återbetalat vad han räknat från och med den 1 juli 1935 i pension för mycket utbekommit eller sammanlagt 5 040 kronor. Enligt av statskontoret sålunda åberopade föreskrifter skall vid förening av pension från arméns pensionskassa och fyllnadspension med civil lön på rikets stat eller pension från andra allmänna medel än dem, som anvisats för arméns pensionering, pensionstagaren lida minskning i sammanlagda beloppet av kassapension och fyllnadspension med belopp, motsvarande två femtedelar av vad han från annat håll äger uppbära.

Hos Kungl. Maj:t har Berg von Linde, såvitt nu är i fråga, hemställt om befrielse från skyldigheten att till statsverket återbära nyssnämnda på tiden intill utgången av februari månad 1937 belöpande pensionsförmåner å 5 040 kronor. Härjämte avser framställningen, att Berg von Linde måtte befrias från den av statskontoret för tiden därefter jämlikt gällande reduktionsbestämmelser beslutade minskningen av honom eljest tillkommande pensionsförmåner. Till stöd för sin framställning har Berg von Linde anfört i hudsak följande:

Den 1 juli 1932 hade befattningarna såsom statens folkskolgymnastikinspektör indragits och samtidigt hade Berg von Linde, som innehaft dylik befattning, kallats att såsom förste gymnastikkonsulent hos skolöverstyrelsen övertaga deras arbete. Vid antagandet av kallelsen till befattningen i fråga, vilket medfört en väsentlig sänkning i Berg von Lindes inkomster, hade han dock först gjort sig underrättad om att han efter avgång från den militära beställningen skulle få åtnjuta fulla pensionsförmåner. Arméns pensionskassa hade även utbetalt hel pension. Berg von Linde ansåge, att han antagit kallelsen till befattningen som förste gymnastikkonsulent under förutsättning, att han jämte avlöningen för densamma skulle få uppbära sin militära pension oavkortad.

Statskontoret har förklarat sig icke kunna tillstyrka, att Berg von Linde undantoges från tillämpningen av de i statskontorets förenämnda beslut åberopade reduktionsbestämmelserna men att ämbetsverket i betraktande av de i detta fall föreliggande alldeles särskilda omständigheterna icke ville motsätta sig bifall till Berg von Lindes hemställan om befrielse från skyldigheten att till statsverket återgälda vad han under tiden 1 juli 1935—28 februari 1937 för mycket utbekommit i pension, eller sammanlagt 5 040 kronor.

Den av Berg von Linde gjorda framställningen har, i den mån den åsyftar generellt medgivande för honom att under tiden för anställningen såsom förste gymnastikkonsulent utbekomma hel kaptenspension utan hinder av gällande reduktionsbestämmelser, varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning i samband med framläggande av förslag till årets riksdag rörande anslag till skolöverstyrelsen för nästinstundande budgetår. Kungl. Maj:t har därvid i anslutning till statskontorets nyss återgivna ståndpunkt väl funnit undantag för Berg von Linde från tillämpningen av nyssnämnda föreskrifter icke böra ifrågakomma men på grund av föreliggande särskilda omständigheter ansett Berg von Linde böra i form av personligt lönetillägg erhålla viss ersättning för de militära pensionsförmåner, som han ginge förlustig genom uppehållande av gymnastikkonsulentbefattningen.

Föredragande *departementschefen* har anfört bland annat följande:

Berg von Lindes ansökning om befrielse från skyldighet att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension om tillhopa 5 040 kronor, vilken fråga icke företagits till avgörande från Kungl. Maj:ts sida i nyss angivna sammanhang, synes nu böra upptagas till bedömande. För egen del anser jag det med hänsyn till i ärendet upplysta förhållanden obilligt att av Berg von Linde återkräva de för mycket uppburna pensionsmedlen, och jag förordar alltså bifall till ansökningen. Frågan om befrielse från återbetalningsskyldigheten torde böra underställas riksdagens prövning.

Utskottet får erinra, att statsutskottet i utlåtande den 14 mars 1939, nr 8 *Utskottet.* punkten 120, tillstyrkt bifall till Kungl. Maj:ts omförmälda förslag angående beredande av personligt lönetillägg åt Berg von Linde såsom kompensation för de militära pensionsförmåner, som han går förlustig genom uppehållande av gymnastikkonsulentbefattningen hos skolöverstyrelsen.

Vad angår frågan om befrielse för Berg von Linde från skyldigheten att till statsverket återbetala oriktigt uppburen pension om tillhopa 5 040 kronor, är utskottet i likhet med föredragande *departementschefen* av den uppfattningen, att det med hänsyn till i ärendet upplysta förhållanden skulle vara obilligt att av Berg von Linde återkräva de för mycket uppburna pensionsmedlen. Utskottet får därför tillstyrka, att Berg von Linde befrias från skyldigheten att till statsverket återbetala nämnda belopp.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 14 mars 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 21.